

El darrer atac israelià contra la franja de Gaza ha tornat a posar d'actualitat el conflicte palestinoisraelià. La notícia desapareix de les portades, persisteix el drama inacabable -ja fa seixanta anys que dura- dels refugiats. Elias Chacour, bisbe melquita de Natzaret, fa memòria de la seva experiència de la Nakba, la desgràcia

Palestina: estrangers a casa

Solidaris

Text: **Miquel Àngel Maria**

PALMA Un matí de la primavera de 1948, els veïns de Bir'am, un petit llogaret del nord de Galilea fronterer amb el Líban, es van despertar alarmats per la notícia que un grup de soldats jueus es dirigien cap al poble amb intenció de fer-hi estada. Michael Chacour, un camperol palestí, el darrer d'una nissaga de pastors residents a Bir'am des de feia segles, va reunir la seva família per explicar-los la situació i calmar els ànims.

-A Europa -els va explicar- hi havia un home anomenat Hitler. Era un dimoni. Durant molt de temps va matar els jueus. Homes, dones, vells, fins i tot joves i infants com vosaltres. Els matava simplement perquè eren jueus. Sense cap altra raó.

La sang es va glaçar dins les venes dels fills petits de Michael, que no estaven preparats per sentir aquelles coses tan horribles.

-Però ara Hitler ha mort -va prosseguir el pare-. Els nostres germans jueus no poden tornar a les seves cases d'Europa i no són ben rebuts als altres països del món. Així és que vénen aquí, cercant una llar. D'aquí a uns dies, uns soldats jueus passaran per Bir'am. S'anomenen sionistes. S'allotjaran a algunes cases del poble. Alguns potser s'instal·laran aquí amb nosaltres, durant alguns dies, potser una setmana. Després se n'aniran. Van armats, però no maten. No heu de tenir gens de por. Hem de ser particularment gentils amb ells i donar-los l'escalf d'una llar.

I així va ser. Els Chacour, una família arabopalestina de religió cristiana melquita, van acollir quatre o cinc milicians sionistes. Els van acomodar al pis superior de la seva petita casa. Michael i la seva dona s'estarien a baix, a prop dels petits, profundament colpits per la presència d'homes armats a casa seva.

Poques setmanes després de

l'arribada dels soldats a Bir'am, el comandant dels jueus va convocar els homes de la vila per llegir-los un comunicat urgent.

-Un gran perill amenaça Bir'am. Per sort, els meus homes us poden protegir. Però no estareu segurs si us quedau a casa vostra. Heu de partir cap als turons durant uns dies. Confiau-nos les claus. Us promet que no us molestarem per res.

I la gent va haver de deixar el poble, tement-se el pitjor a la vista de les notícies que arribaven d'altres pobles. Al cap d'uns dies de desconcert, els veïns van enviar una delegació per parlar amb els soldats. No van trobar el comandant. Uns soldats van aturar el petit grup.

Elias Chacour, bisbe melquita de Natzaret, és un dels milers de palestins que el 1948 ho perderen tot

-Què feis aquí? Foteu el camp!

-On és l'oficial responsable? -va demanar el portaveu-. Nosaltres som els habitants de Bir'am, i volem tornar amb les nostres dones i els nostres infants!

-El comandant se n'ha anat i ens ha deixat aquí per protegir el vostre poble. No hi teniu res a fer, aquí.

-Protegir el nostre poble? Vosaltres l'estau destruint!

-Intrusos!

-Anau-vos-en! Deixau-nos en pau!

Els soldats van alçar les armes i van encanonar el grup d'homes.

-La terra és per a nosaltres. Foteu el camp! Fora!

Així recorda la Nakba -el desastre, la catàstrofe- Elias Chacour, actual bisbe melquita de Natzaret. Tenia 9 anys quan fou expulsat amb la seva família del poblet de Bir'am. Ell és tan sols un home d'entre els milers de palestins que l'any 1948 ho van perdre tot i es van convertir en estrangers dins casa seva, o en exiliats lluny de la seva terra. Elias Chacour és autor del llibre autobiogràfic *Frères de sang* de Les Éditions du Cerf (París, 1988).•

Campament de refugiats Al Nusseirat, a la franja de Gaza.

L'APUNT

Elias Chacour, pacifista i ghandià confés, no es resigna a creure que l'única resposta a la provocació sionista sigui la resistència armada. Afirmar que l'existència del poble palestí està indissolublement lligada a la seva terra... però també a l'existència de l'altre poble nascut a Palestina, el poble jueu. Des d'aquesta convicció, amb tenacitat i molt de coratge, ha bolcat totes les seves energies a treballar per la pau i la reconciliació. Fundador de la Institució Mar Elias, un ambiciós projecte educatiu que integra alumnes musulmans, jueus i

Elias Chacour és el fundador d'un ambiciós projecte educatiu.

elià. Però quan callen les armes i la
milions de palestins refugiats i exiliats.
ia del poble palestí

casa seva

Francesc Triay ha estat l'impulsor d'una interessant iniciativa de cooperació amb els refugiats menorquins.

“Els camps de refugiats concentren tota la tensió del conflicte palestí”

Des de l'any 2000, Càritas Diocesana de Menorca manté una línia de cooperació constant amb el Centre de solidaritat social del campament de refugiats d'Ain El-Helweh, un dels camps més antics -va néixer el mateix any de la Nakba, el 1948- creat sota els auspicis de la UNRWA, l'Agència de l'ONU per als refugiats palestins. Aquest campament, ubicat als terrenys d'unes antigues casernes de cavalleria de l'Exèrcit francès, acull avui més de cent mil refugiats. Parlo amb el capellà menorquí Francesc Triay, impulsor d'aquesta iniciativa de cooperació.

Quina és la situació del camp d'Ain El-Helweh?

Les condicions de vida hi són precàries i els serveis, escassos i mal dotats. L'acceptació internacional de l'Autoritat Nacional Palestina ha tingut un efecte paradoxal per als camps de refugiats, ja que l'UNRWA ha deixat de prestar o finançar serveis, amb el consegüent perjudici per a la població amb menys recursos. Al camp d'Ain El-Helweh es pateix aquest problema, agreujat pel fet que més de la meitat dels seus habitants són sense papers. Tan sols 45.000 tenen legalitzada la situació. La resta no tenen cap dret. Fora del camp... ni existeixen.

En què consisteix la vostra col·laboració?

El Centre de solidaritat social és obra de l'associació no lucrativa Human Call, impulsada pels mateixos palestins. Nosaltres finançem l'atenció hospitalària a refugiats residents al camp d'Ain El-Helweh que no tenen mitjans econòmics. Bàsicament, l'atenció a dones durant l'embaràs, el part i els primers temps de maternitat. Aquesta cooperació ha permès reduir de manera important el nombre de morts i de paràlisis cerebrals d'infants que naixien a les cases del camp sense una atenció adequada. Actualment aconseguim atendre unes 400 dones i 80 parts anualment. També sostenim l'atenció oftalmològica a la població infantil (l'any 2008 es va passar consulta a 1.600 infants), l'atenció a malalts crònics i intervencions quirúrgiques.

D'on sorgeix la idea de cooperar amb aquest hospital?

Com moltes vegades, del contacte personal amb persones que coneixen de prop la situació. Vaig tenir notícia de les necessitats d'aquest hospital a través d'un amic palestí, que és neurocirurgià i viu exiliat als Emirats Àrabs, des d'on manté una soli-

daritat activa amb el seu poble. D'on obteniu aquest finançament?

Anam presentant projectes a distintes convocatòries, tant d'entitats públiques com privades. Fins avui, en diferents moments, hem obtingut ajuda del Govern de les Illes Balears, el Fons Menorquí de Cooperació, l'Ajuntament, diverses parròquies i la Confraria de la Pietat de Maó, la Fundació Caixa Sabadell, i ajudes particulars. A més, hi ha altres fonts de cooperació amb l'hospital. La Creu Roja de Qatar ha finançat la reforma de la planta baixa de l'hospital, i el Govern de Navarra, la reconstrucció de les plantes superiors.

Què respondrieu a qui us acusés de col·laborar amb un campament des d'on s'incentiva el terrorisme islamista?

Que la nostra feina actua precisament en sentit contrari. Donam beques a joves perquè estudiïn i es puguin treure un títol professional bàsic, justament perquè els grups islamistes intenten captar joves sense recursos i sense estudis, a canvi de trenta dòlars i una arma. Nosaltres fomentam l'educació i les oportunitats de futur, perquè això és la base de la pau. Feim una feina directament antibel·licista. • **dB**

Alumnes del Mar Elias College.

cristians, afirma que només el diàleg, i no la força militar, podrà superar l'etern estancament del conflicte araboisraelià. A més a més d'aquesta activitat en l'àmbit de l'educació, Elias Chacour treballa intensament pel retorn dels palestins que viuen confinats en els camps de refugiats dels països fronterers amb Israel, pel reconeixement de la seva ciutadania i per la recuperació de les llars de les quals foren expulsats. La seva tenacitat li ha valgut la nominació, en tres ocasions, al premi Nobel de la pau. •